

Dorota Wyżnikiewicz

Poprawa na rachunku bieżącym bilansu płatniczego Polski w III kwartale 2017 roku (komentarz do najnowszych danych NBP)

W III kwartale 2017 roku **saldo obrotów bieżących bilansu płatniczego było dodatnie** i wyniosło 0,5 mld PLN, co stanowiło 0,1 proc. PKB w odróżnieniu od deficytu w tym samym kwartale poprzedniego roku (wynoszącego blisko 11,3 mld PLN i 2,5 proc. PKB)¹

Uzyskanie nadwyżki obrotów bieżących i tak znacząca poprawa salda w porównaniu do tego samego kwartału poprzedniego roku była spowodowana **poprawą we wszystkich pozycjach rachunku bieżącego**: deficyt w towarach zmienił się w nadwyżkę, nadwyżka w usługach wzrosła, obniżył się deficyt w dochodach pierwotnych i dochodach wtórnych².

Zwraca uwagę systematycznie rosnąca nadwyżka w handlu usługami (w tym kwartale o 4,7 mld PLN, co stanowiło 40% przyrostu salda na rachunku bieżącym). O jej tak wysokim wzroście zdecydowała poprawa dodatniego salda pozostałych usług (w tym przede wszystkim pozostałych usług biznesowych), usług transportowych i podróży zagranicznych. Niepewność wynikająca z niekorzystnych dla Polski decyzji UE dotyczących pracowników delegowanych w krajach UE nie przyczyniła się jeszcze do zmiany wzrostowej tendencji w usługach utrzymującej się od wielu lat.

Na poprawę salda obrotów bieżących wpłynęła także nadwyżka w obrotach towarowych większa o 3,8 mld PLN, co stanowiło 32% przyrostu nadwyżki na rachunku bieżącym. Tak wysoki wzrost był możliwy dzięki uzyskaniu wysokiego tempa wzrostu eksportu mimo rosnącego importu.

O obniżeniu deficytu dochodów pierwotnych zdecydowały niższe dochody zagranicznych inwestorów bezpośrednich i portfelowych. W przeciwnym kierunku oddziaływał wzrost wynagrodzeń imigrantów przekazywanych za granicę.

Odnotowano **nadwyżkę na rachunku kapitałowym** w wysokości 4,4 mld PLN wobec niewielkiej nadwyżki w tym samym kwartale 2016 roku, dzięki czemu łączna **nadwyżka obrotów bieżących i kapitałowych** w III kwartale 2017 roku osiągnęła 1,0% PKB. W tym samym kwartale poprzedniego roku łączne saldo wyniosło -11,1 mld PLN, co stanowiło -2,5% PKB. Natomiast wysoki w porównaniu do poprzednich lat **napływ funduszy unijnych z bieżącej perspektywy finansowej na rachunek kapitałowy** wskazuje, że wreszcie udało się przezwyciężyć trudności administracyjne i organizacyjne ograniczające wykorzystanie tych środków w gospodarce.

Na **rachunku finansowym** odnotowano niewielki wzrost pasywów tzn. napływ kapitału zagranicznego (0,3 mld PLN) przy spadku aktywów, czyli powrocie do Polski kapitału zainwestowanego za granicą (1,6 mld PLN). Od początku 2017 roku NBP ogranicza aktywne zarządzanie rezerwami, co uwidoczniło się w postaci spadku rezerw

¹ http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/statystyka/bilans_platniczy.html

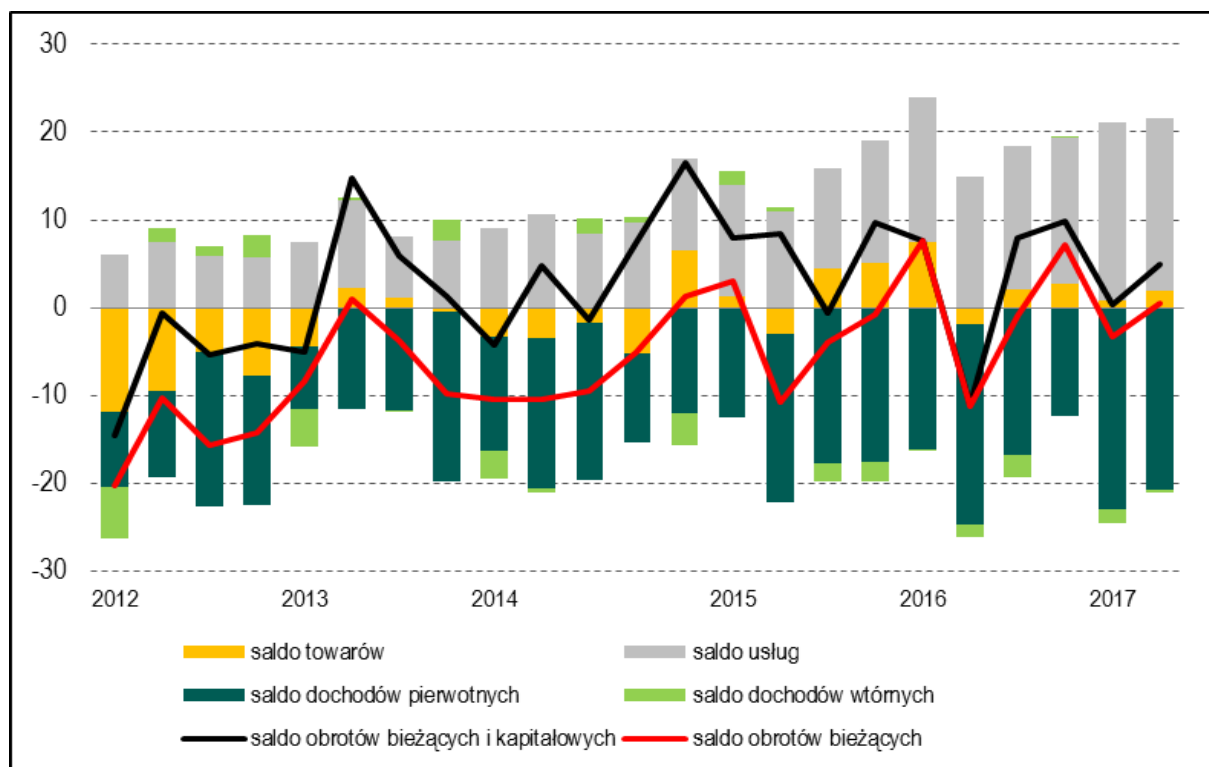
² Dochody pierwotne obejmują wynagrodzenia pracowników, dochody z kapitału (w postaci inwestycji bezpośrednich, portfelowych i pozostałych oraz pozostałe dochody pierwotne czyli część funduszy unijnych (subsytia dla rolnictwa - Wspólna Polityka Rolna) i część składki płaconej do UE.

Dochody wtórne to transfery bieżące pomiędzy rezydentami (sektor rządowy i pozostałe sektory) a nierezydentami. Zawierają m. in. darowizny, pomoc międzynarodową – nieodpłatny eksport i import, przekazy zarobków, składki członkowskie, spadki, renty i emerytury, alimenty, odszkodowania.

banku centralnego i jednoczesnym spadku zobowiązań NBP (w pozostałych inwestycjach). W III kwartale 2017 roku wartość tych transakcji wyniosła ok. 9,0 mld PLN, a od początku roku ok. 36,0 mld PLN.

Zmiany **zadłużenia zagranicznego brutto Polski** (przede wszystkim dzięki spadkowi zadłużenia NBP i sektora rządowego) są relatywnie niewielkie, co sprawia, że relacja zadłużenia do PKB nadal pozostaje na poziomie 70 proc. Również **międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto Polski** utrzymuje się poniżej -60 proc. PKB.

Saldo obrotów bieżących bilansu płatniczego Polski (mld PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP

Bilans płatniczy Polski (mln PLN)

	2015	2016	2015q1	2015q2	2015q3	2015q4	2016q1	2016q2	2016q3	2016q4	2017q1	2017q2	2017q3
Rachunek bieżący	-10 229	-5 380	1 319	3 066	-10 696	-3 918	-737	7 618	-11 298	-963	7 178	-3 368	466
Saldo obrotów towarowych	9 326	12 834	6 561	1 318	-3 010	4 457	5 163	7 479	-1 875	2 067	2 773	859	1 957
Saldo usług	45 610	61 428	10 458	12 703	11 030	11 419	13 846	16 410	14 905	16 267	16 538	20 272	19 561
Saldo dochodów pierwotnych	-61 535	-73 544	-12 077	-12 488	-19 165	-17 805	-17 603	-16 216	-22 884	-16 841	-12 398	-23 048	-20 688
Saldo dochodów wtórnych	-3 630	-6 098	-3 623	1 533	449	-1 989	-2 143	-55	-1 444	-2 456	265	-1 451	-364
Rachunek kapitałowy	4 259	3 155	15 194	4 829	19 173	3 314	10 455	-19	201	8 899	2 677	3 756	4 425
Rachunek finansowy	-28 320	-22 701	8 323	1 908	3 843	-11 778	268	2 619	-5 869	871	1 110	-1 928	-1 857
Inwestycje bezpośrednie: saldo	-43 648	-22 159	-12 970	874	-9 011	-17 559	-16 801	-8 464	-2 971	6 524	-5 314	9 294	-9 567
Inwestycje portfelowe: saldo	-34 113	-40 069	-2 042	6 402	7 380	125	22 919	-19 097	-1 688	-17 571	-5 213	-8 222	-1 281
Pozostałe inwestycje: saldo	46 072	13 896	15 350	-24 269	11 479	27 084	-20 618	-11 381	-7 727	-15 043	27 090	11 732	17 981
Pochodne instrumenty finansow	-615	-537	-1 083	-686	-1 809	-85	351	-303	-268	759	-737	-2 087	-334
Oficjalne aktywa rezerwowe	3 984	26 168	9 068	19 587	-4 196	-21 343	14 417	41 864	6 785	26 202	-14 715	-12 645	-8 656
Saldo błędów i opuszczeń	18 369	-60	-8 190	-5 987	-4 634	-11 174	-9 450	-4 980	5 228	-7 065	-8 744	-2 316	-6 748

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP